

De vreugde van het ambt

dr Margriet Gosker

In het vorige nummer van *Confessioneel* schreef ik dat de academisch gevormde predikant onder druk staat. Wat betekent dat voor de toekomst van onze kerk? In deze bijdrage wil ik van de gelegenheid gebruik maken om de ambtsgedachte verder uit te diepen en de vraag te beantwoorden waarom we de bediening van Woord en Sacrament niet van elkaar moeten loskoppelen. Als we over ambt spreken, waar gaat het dan om? Ik vat mijn ambtstheologie samen in notendop.

De vreugde van het ambt is voor mij de kern van alle ambtstheologie. Met vreugde in je ambt staan, dat wil zeggen niet heersen, maar met hart en ziel getuigen van het evangelie. Samen met collega-ambtsdragers optrekken en goed contact houden met de basis. We weten dat Jezus Christus ons roept en in de wereld zendt. De kerk is het lichaam van Christus. Kerk is waar het evangelie zuiver wordt gebracht en de sacramenten op de juiste wijze worden bediend. We mogen elkaar in de kerk ook bij de les houden. Meningsverschillen zijn onvermijdelijk, het is goed om elkaar te corrigeren, maar er zijn onloochenbare grondwaarheden: Jezus Christus en die gekruisigd, de opstanding en het eeuwig leven. Laten we het gevaar vermijden dat de kerk bedrijfsmatig wordt bestuurd. Ze is het levende lichaam van Hem die wij navolgen. Iets van Hem laten zien (Christus-representatie) is wezenlijk wat elke christen en iedere voorganger mag uitstralen.

God roept mensen tot zijn dienst en elke gelovige is geroepen om Christus te representeren in deze wereld. Dat noemen we het *ambt van alle gelovigen*. Maar er zijn ook altijd mensen nodig voor speciale taken in de kerk, die er de nodige gaven/capaciteiten en kennis voor hebben. Dat noemen we het bijzondere ambt. Word je hiervoor gevraagd, dan mag je dit in eigen hart ervaren als een roeping van God. En dan mag je deze roep, die tot je komt vanuit de geloofsgemeenschap, met een ja-woord beantwoorden. Of niet natuurlijk. Capaciteiten en talenten zijn belangrijk, maar niet genoeg. Je doet je ambtswerk pro Deo, voor Gods aangezicht. Als ons roepingsbesef verdwijnt, vbleekt de kerk. Ik weet dat dit een heikel punt is. Roeping wordt vaak beleefd als *iets engs*. Kun je wel van jezelf zeggen dat je bent geroepen? Dat

doen veel mensen niet graag. En terecht. Er schuilt ook gevaar in. Maar groter nog is het gevaar wanneer we deze belangrijke notie uit het oog verliezen. Dan wordt het predikantschap een beroep waar je voor studeert en dan word je dat op grond van je diploma. En de ouderling of diaken wordt iemand die een klus klaart voor de kerk. Maar zonder de geestelijke dimensie, die de ambtsbevestiging met zich meebrengt, gaat het niet.

Wie er moeite mee heeft om zelf *roeping* spiritueel te ervaren, mag toch *ja zeggen* op Gods roep, die vanuit de kerk tot hem of haar komt: de beroeping. Het is iets moois om je geroepen te weten. Het is óók belangrijk een zending van de kerk te ontvangen, waarmee je wordt opgenomen in het ambt. Daar hoort het noemen van je naam bij, de vraag naar je roeping, je trouw aan de Heilige Schrift, je belofte van geheimhouding, een bede om de heilige Geest en een handoplegging. Bede en handoplegging zijn rituelen die stevast horen bij de ordinatie van predikanten. Bij de bevestiging van ouderlingen en diakenen zijn ze facultatief. In de oecumene worden ze gezien als de kernritten van de ordinatie.

Aan predikanten is vanouds de bediening van Woord en sacrament toevertrouwd. Momenteel beleven we grote veranderingen in onze kerk. Het nieuwe elftal classispredikanten gaat sinds 1 september de kerk meer 'gezicht' geven, ze verbinden de basis met de landelijke kerk en ze gaan er voor zorgen dat de basis niet losraakt van de landelijke kerk. Actueel is ook de vraag of mensen die geen predikant zijn, toch mogen preken en de sacramenten mogen bedienen. Tot voor kort werd er wel preekbevoegdheid verleend aan niet-predikanten, maar nooit sacramentsbevoegdheid. Dat lijkt nu te gaan veranderen. Die vraag om verandering komt

vooral voort uit missionaire bewogenheid. Pioniersplekken groeien immers uit tot kerkplekken. Ook daar wil men graag dopen en het avondmaal vieren. Dat is natuurlijk heel fijn. Het zou pas erg zijn als men dat niet zou willen. Maar hoe schep je nu ruimte om ook in pioniersplekken te dopen en avondmaal te vieren zonder steeds een predikant te hoeven invliegen?

De vraag is dus wat dan de nieuwe vereisten zouden zijn voor een geldige ordinatie. Want het achterwege laten daarvan zou afbreuk doen aan de waarde en de betekenis van de ordinatie. En het zou een breuk betekenen met de lijn van de apostolische traditie vanaf het Nieuwe Testament. Wat mij betreft is een ordinatie van een theoloog op HBO-niveau oké, maar een gemeentelid al snel ordineren na zes weekenden bijscholing lijkt me niet gewenst. We hebben nu al HBO-theologen die als predikant fungeren. Ik zou willen dat de synode besloot hen het ambt van predikant te geven. Maar het is de vraag of je behalve aan reguliere predikanten en HBO-predikanten ook avondmaalsbevoegdheid kunt geven aan niet-theologen, pioniers en kerkplanters. Ik begrijp heel goed dat een pioniersplaats, die zich ontwikkelt tot kerkplek, dat graag wil, maar de bezwaren zijn groot. Als we niet-theologen, pioniers en kerkstichters zonder theologische vorming gaan ordineren, dan koppelen we los wat altijd in onze traditie bij elkaar hoorde. We stellen ons daarmee buiten de katholiciteit van de kerk en het levert bovendien levensgrote oecumenische problemen op. Maar het missionaire argument weegt voor mij ook zwaar, dus er moet wel een oplossing gevonden worden.

Ten slotte: het is volstrekt duidelijk dat het levenslange predikantschap steeds meer onder druk komt te staan als we deze weg verder bewandelen. Dat moet iedereen zich goed realiseren. Is dat erg? Ja, ik vind van wel. Goede theologie is en blijft broodnodig. Willen we vandaag ook nog in de samenleving gehoord worden, dan zijn naast Alida Bosshardt's vrijgestelde academici met een behoorlijke denkkraft onontbeerlijk.

130e jaargang nr. 19 • 25 oktober 2018

CONFESSIONNEEL

2 **HOOFDARTIKEL** "Niet te zwaar, dominee!"

8 **SAMENLEVING** Aandacht voor Dorpskerken

10 **KERK** De vreugde van het ambt